

Samfunnsøkonomiske kostnader av eksamen og statlige prøver

Rapporten beregner samfunnsøkonomiske kostnader av eksamen og obligatoriske statlige prøver, og vurderer økonomiske og administrative konsekvenser av mulige alternativer til flere av dagens eksamensordninger.

RAPPORT | SIST ENDRET: 03.03.2021

Tittel:

Samfunnsøkonomiske kostnader av eksamen og obligatoriske statlige prøver

Rapporten:

[Last ned rapporten \(PDF\)](#)

Forfatter:

Maria Amundsen, Eivind Bjørkås, Anita Einarsdottir, Jens Furuholmen og Haakon Vennemo

ISBN:

978-82-8126-494-6 (Nettutgave)

Utgiver:

Vista Analyse

År:

2020

Rapporten er det første kunnskapsgrunnlaget vi har som estimerer kostnadene av å gjennomføre eksamener og obligatoriske statlige prøver i Norge i dag, og er et viktig bidrag til debatten om eksamen, prøver og ressursbruk. Kjennskap til kostnader gir et sikrere grunnlag for å vurdere endringer i eksamensordningen. Grunnlaget for å fastlegge privatistgebyr blir også sikrere, og eventuell kompensasjon til de involverte forvaltningsnivåene kan vurderes på et bedre grunnlag.

Bakgrunn for rapporten

Rapporten er del av arbeidet med å styrke kunnskapsgrunnlaget for eksamen og prøver.

Tallgrunnlaget gir et godt utgangspunkt for å vurdere konsekvenser av endringer av blant annet eksamenssystemet. Direktoratet utreder behov for endringer i eksamensordninger for både studieforbereidende og yrkesfaglige utdanningsprogram, inkludert fag- og svenneprøven. Blant mulighetene vi utreder er langtidsoppgave som mulig ny eksamensform i videregående opplæring.

Arbeidet er blant annet basert på eksamensgruppas vurderinger og anbefalinger for fremtidens eksamen.

Rapporten for de samfunnsøkonomiske kostandene gir en mer treffsikker forståelse av administrative og økonomiske konsekvenser ved eventuelle endringer i eksamensordningene, og fungerer som nullpunktmåling til mulige endringer som følge av fagfornyelsen.

Hovedfunn

Undersøkelsen er basert på intervju og spørreundersøkelser til alle landets skoler, skoleeier og statsforvalter. Deler av datagrunnlaget i denne rapporten er svakere enn ønskelig. Spesielt gjelder dette de fylkeskommunale kostnadene.

Her beskriver vi kort hovedfunn for

- kostander fordelt på eksamen og obligatoriske statlige prøver
- kostander ved ulike prøve- og eksamensformer
- kostander ved endringer i trekkordningen
- kostander ved innføring av skriftlig-muntlig eksamensform
- kostander ved innføring av langtidsoppgave

Kostnader for eksamen og prøver

Årlig går norske skoleelever og lærlinger gjennom 1,3 millioner eksamener og obligatoriske statlige prøver. Gjennomføring av eksamen summerer seg til 2,1 milliarder kr og gjennomføringen av de obligatoriske statlige prøvene summerer seg til 560 millioner. Tallene inkluderer en såkalt skattefinansieringskostnad, det vi si de samfunnsøkonomiske kostnadene det er ved å finansiere disse utgiftene over offentlige budsjetter.

Kostnadene varierer med prøve- og eksamensformen

Regnet per eksamen og prøve er fag- og svenneprøve og praktisk eksamen de klart dyreste, og koster rundt 15 000 kroner per avlagt prøve. Andre eksamensordninger koster i gjennomsnitt et sted mellom 1 700 og 3 800 kr å gjennomføre. Nasjonale prøver koster ca. 1 000 kroner per avlagte prøve i barneskolen, og 820

kroner i ungdomsskolen. Kartleggingsprøver er billigst og koster drøye 500 kroner per avlagt prøve.

Kostnader ved endringer i trekkordningen

Eksamensgruppa har foreslått ulike endringer i trekkordning som tar høyde for større grad av elevmedvirkning. Vista analyse finner ikke noen nevneverdige endringer i kostnadsbilde av å la elevene påvirke, innenfor tydelige rammer, hvilke fag de kan bli trukket opp til eller hvilken eksamensform de skal vurderes i.

Kostnader ved innføring av skriftlig-muntlig eksamensform

Rapporten finner at innføringen av skriftlig-muntlig eksamensform i engelsk er estimert til å øke de økonomiske og administrative totalkostnadene med om lag 25 millioner kr på 10. trinn og om lag 7 millioner kr i videregående opplæring. Analysen finner tilsvarende kostnader ved innføringen av skriftlig-muntlig eksamensform i fremmedspråk 1.

Kostnader ved innføring av langtidsoppgave

Rapporten beskriver også kostnader for langtidsoppgave som eventuell del av en sluttvurdering. Langtidsoppgave er også omtalt i eksamensgruppas vurderinger for fremtidens eksamen. Rapporten estimerer at for vg2 yrkesfag vil kostnader ved å innføre en tverrfaglig langtidsoppgave som alternativ til dagens tverrfaglige praktiske eksamen kunne gi kostnadsreduksjoner på mellom 172 og 225 millioner kroner. Å erstatte eksamenen i en eller flere av programfagene i vg3 studieforbereende er estimert til å øke kostnadene med 90-200 millioner kroner i året.